

[Hans Nielsen.]

og Daglejrlønnen er faldet mindst lige saa meget. Landarbejdernes Kaar er saaledes, til Trods for at Detailpristallet i samme Periode er faldet 25 pCt., forringet betydeligt i de forløbne 10 Aar, og Følgen er blevet, at Tusinder og atter Tusinder af unge Mænd og Kvinder uden ringeste Fremtid paa Landet er draget til Byerne for at prøve Lykken dér.

Hertil vil man fra Venstres Side sikkert sige, at Landbruget har været nødsaget til at nedsætte Lønnen, særlig i de sidste Aar. Men dertil er igen at svare, at netop i 1933 og 1934, hvor Klagerne har lydt stærkest, er Jordpriserne paa ny stærkt stigende; efter at have været nede paa 9 679 Kr. pr. Tønde Hartkorn uden Inventar og Besætning er Prisen i første Kvartal af indeværende Aar steget til 10 593 Kr. pr. Tønde Hartkorn, og der er ingen Tvivl om, at siden Januar er Jordprisen gaaet yderligere i Vejret. Man betaler altsaa stadig højere Pris for Jorden, samtidig med at man forøger Gælden til Kapitalen; man forstørrer Renteudgiften, men de Arbejdere, der er beskæftigede i Landbruget, er gaaet ned til en Løn af 40 Kr. om Maaneden for Karle og i mange Tilfælde 2—3 Kr. om Dagen for Daglejere.

Landbruget er Gang paa Gang advaret imod den meningsløse Fordyrelse af Jorden. Men dette nytter slet intet. I 1909 var Prioritetsgælden her i Landet 1 400 Mill. Kr., i 1926 var den 3 000 Millioner, og nu er den vel ca. 4 000 Mill. Kr. Paa denne Maade bliver Kapitalens Udbytning af Jorden stadig større, og derfor har man altsaa maattet halvere Udgifterne til Arbejdslønnen, og 20 000 unge Landarbejdere driver eksistensløse rundt i Købstædernes Gader.

Om denne Indskrænkning lader sig gøre uden at forringe Jordens Ydeevne, skal jeg ikke udtale mig om, men den undergraver i alt Fald Erhvervslivets og Landets Økonomi, og det er et Spørgsmaal, om denne Udvikling ikke indeholder en stor Fare for selve det danske Landbrug. I alle Lande, ogsaa i England, betragter man med Uvilje de Varer, som paa Grund af de lave Lønninger i Hjemlandet afsættes til lave Priser i Udlandet. Der er ikke Tvivl om, at Danmark med stort Tab har solgt Masser af Smør til Udlandet. Nu er der vel nogle Tilhængere af den gamle Manchester-Teori, der finder dette fordelagtigt; men deres Tal svinder i vore Dage, og de engelske Landmænd, der kæmper haardt for at beholde en Del af deres eget Marked, ser selvfølgelig

ikke med Tilfredshed paa, at deres udenlandske Konkurrenter arbejder med en meget lav Arbejdsløn. Nu er Forholdet det, at Landarbejderlønningerne i England er betydeligt højere, end de er her i Danmark. I 1924 gennemførte Mac Donalds Arbejderregering en Lov, hvorefter Grevskabsraadene fastsætter en Minimalløn for de engelske Landarbejdere, og denne Lov har den nuværende konservative Regering under Baldwins Ledelse aldeles ikke rørt ved eller ophævet, tværtimod. Efter de Oplysninger, jeg har indhentet igennem vore udenrigsministerielle Tjenestemænd i England, har Grevskabsraadene fastsat Lønnen i Aar til 32 à 36 shillings pr. Uge. Nu gør jeg mig intet Haab om, at Venstre eller Konservative her i Landet vil følge de engelske Konservative, saaledes at man herhjemme kan gennemføre en tilsvarende Lønordning som den engelske. Jeg peger blot paa de Farer, som alt for lave Lønninger paa Landet medfører udadtil. Men langt farligere er dog denne Lønpolitik's Virkninger indadtil. Ingen kan være i Tvivl om, at fortsat Reduktion af Landbrugets Arbejdskraft indeholder Farer for Bedrifternes forsvarlige Virken, og at den beskæftigede Arbejdskraft drives til forceret Arbejde og faar en alt for lang Arbejdstid. Det tør vel antages, at de allermost haardhændede Jordejere opnaar en øjeblikkelig Besparelse paa deres Budget; men hvad er Følgerne for Samfundet? Tusinder efter Tusinder forlader det sunde Arbejde paa Landet for at slide Brostenene i Byerne, og man regner sikkert ikke meget forkert, naar man anslaaer; at af de 80 000 indregistrerede arbejdsløse er mindst de 50 000 uden Beskæftigelse som Følge af de Arbejdsindskrænkninger; man har ment sig nødsaget til at foretage paa Landet. Nu maa Samfundet paa den ene eller den anden Maade underholde disse ulykkelige Mennesker, og gør man op; hvad det offentlige i den Anledning maa udrede, bliver man hurtigt klar over, at den Fordel, den enkelte Landmand har opnaaet, er blevet til stort Fordærv rent samfundsmæssigt set. Jeg tror derfor, at hele Spørgsmaalet om Landbrugets Drift, Beskæftigelse, Renter og Løn burde tages op til alvorlig Overvejelse, thi her er sikkert store Muligheder for en øget Beskæftigelse, alt for saa vidt man paa en eller anden Maade og ikke mindst ved Nedsættelse af Renten kan hjælpe Landbruget til at forøge sin Arbejdskraft.

Arbejdsløsheden i det Omfang, vi har kendt den i nogle Aar, kan ikke fortsættes, og de Herrer Arbejdsgivere i By og paa